

# Tėvynė



SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ  
AMERIKOJE ORGANAS

No. 29

New York, N.Y. -10001-

1970 metų Rugpjūčio

1 d.

63 metai

## Platus darbas laukia Lietuviškos šeimos vajuje



**PASITARIMAS SLA CENTRE LIETUVIŠKOS ŠEIMOS VAJAUS REIKALAIS.** Pasitarimą dalyvavo veikėjai (iš kairės): - Tomas Aleksandravičius Jaunimo komisijos narys ir organizatorius, A. Gustus, Kontrolės komisijos narys, Antanas Diržys, Skundu ir Apeliacijų komisijos pirmininkas, Bronė Spudienė, Labdarybės kom. pirmininkė, E. Mikužiuotė, SLA išdininkė, Oovilas Dargis, SLA prezidentas, S. Briedis, SLA Izdo globėjas, Algirdas Budreckis, SLA Sekretorius.

**SLA CENTRE ĮVYKO PASITARIMAI LIETUVIŠKOS ŠEIMOS VAJAUS REIKALAIS. VASARA PASIBAIGĖ IR SLA KUOPOS DARO SAVO SUSIRINKIMUS. KUOPŲ PIRMAS RŪPESTIS GAUTI NAUJŲ NARIŲ IR TUO BŪDU SUSTIPRINTI KUOPŲ VEIKIMĄ.**

SLA centre įvykusiuos pasitarimus išskirti svarbesnieji dabartinio vajuos klausimai.

### NAUJAI SLA NARIAI PRIIMAMI ASMENYS IKI 70 METŲ AMŽIAUS

Tai žymiai praplečia SLA organizatoriams dirvą jų darbe ir jie dabar gali gauti didesnį naujų narių skaičių. Amžiaus prailginimas dabartiniu metu suteikia daugumai galimumus lietuvių pasidaryti mūsų Susivienijimo nariais. O svarbu atsiminti, jog vyresnio amžiaus asmenys geriau, negu jaunuoliai, įvertina apdraudos reikšmę. Kiekvienam rūpi savo artimuosius aprūpinti ir sumažinti jų vargus nelaimės atveju. Tad SLA organizatoriai privalo šias progas nedelsia išnaudoti.

### MAŽOS APDRAUDOS SUMOS GALI BŪTI PADIDINTOS

Nemažas skaičius mūsų Susivienijimo na-

rių įsirašė prieš kelias dešimtis metų. Seniau jų apdraudos sumos atrodė jiems pakankamos. Dabar būtina apdraudas padidinti, kad jos turėtų praktiškos reikšmės. Atsimindami, kad dabar nariai ir vyresnio amžiaus būdami, gali daryti savo apdraudos pakeitimus, organizatoriai turi progos savo kuopos nariams gražiai patamauti, padidindami jų apdraudas.

### REIKALINGA STEIGTI NAUJAS KUOPAS

Nauja kuopa pritraukia ir naujus žmones prie Susivienijimo. Tad visur, kur tik įmanoma reikia steigti naujas kuopas. Ypatingai svarbios jaunimo kuopos kurios įneš daug gyvumo į vietos veiklą.

### LIETUVIŲ GIMINĖS IR DRAUGAI

SLA organizatoriai gali įrašyti naujus narius ir ne lietuvius, jeigu jie per vedybas yra giminytės ryšiuose su lietuviais. Jau iš senesnių laikų tokių narių turime, o dabar tenka plačiau šiuo reikalu susirūpinti. Yra taip pat nemažas skaičius gerų lietuvių kaimynų, kurie lanko lietuvių parengimus, tad kodėl gi jie negali būti mūsų nariais? Jie bus kuopai naudingi, o taip pat ir patys turės naudos, gaudami gerą patikimą apdraudą.

### MASKVOJE YRA LIETUVIŲ ATSTOVYBĖ

Mažai kas, net ir okup. Lietuvoje, žino apie Maskvoje veikiančią "nuolatine atstovybe prie TSRS Ministrų Tarybos". Apie jos veiklą rašė "Komj. Tiesa" (rugs. 2). Ji buvo įkurta 1940 metais ir pirmuoju "atstovu" buvo P. Rotomskis, vėliau dirbo: M. Gregorauskas, J. Mikėnas, J. Vaišnoras, M. Junčas-Kučinskas, J. Laurinaitis, K. Gabdankas ir dabartiniu "atstovu" yra St. Jaruševičius, Inžinierius, buvęs "Inkaro" kombinato meistras ir vėliau direktorium. Dabar ten dirba pavaduotojas Mindaugas Stankevičius ir šeši vad. konsultantai - R. Virbickas, V. Umbrasevičius, M. Pilėnas, D. Balčiūnaitė, M. Kotikienė ir N. Komuškina.

Tie referentai rūpinasi tokiais reikalais: Lietuvos įmonių plėtimu, tarpininkauja dėl kai kurių planų mažinimo, tiria galimybes elektrifikuoti kai kuriuos Lietuvos geležinkelių ruožus, "koordinuoja" su įvairiomis centrinėmis Maskvos įstaigomis. Pats gi atstovas pasakoja: atvyksta Erfurto gyventojai - jiems parodysime Maskvą, artėjant Tadžikų dekadai Vilniuje, su jais reikia aptarti organizacinius reikalus ir t.t. (E.)

### NEPATINKA IR JAUNOJI KARTA

"Komj. Tiesa" citavo "Metmenu" žurnale, paskelbtas ir K. Baulbio, Anglijoje, mintis. Ypač pabrėžta, kad emigracijoje gimusi "jaunoji karta vis labiau suvokia, kad skambūs kai kurių emigracijos atstovų žodžiai apie patriotizmą slepia naivias ir beviltiškas iliuzijas".

Vis dėlto, laikraštis nepatenkintas ir ta jaunąja karta, nes esą "kai kurie jaunieji intelektualai, kritikuodami senąją buržuazinių nacionalistų politiką, laikosi savos "vadavimo" linijos, kuri neslepia siekimo infiltruoti į Lietuvą buržuazinę ideologiją". (E.)

### VAKARŲ IR RYTŲ VOKIEČIAI

Vak. Berlyno mayoras pareiškė, kokio statuso Vak. Vokietijos Vyriausybė norėtų. "1. Vakarų berlyniečiai turi turėti tas pačias teises, kaip Vak. Vokietijos piliečiai keliauti į Rytų Berlyną ir Rytų Vokietiją; 2. Žemės ir vandens keliai nuo V. Vokietijos eina per Rytų Vokietijos teritoriją turi būti laisvi nuo trukdymų; 3. Sovietų Sąjunga ir Rytų Vokietija turi pripažinti, kad Vak. Berlynas priklauso Vak. Vokietijai monetariniu, ekonominiu ir teisiniu atžvilgiais ir ji tarptautiniais klausimais reprezentuoja Bona". (E.)

**SLA kuopos ir veikėjai siųskit SLA Centrai adresus numatomų Susivienijimo nariais**



# Tėvynė

LIETUVIŲ SUSIVIENIJIMO  
AMERIKOJŲ ORGANIZACIJOS

## Lithuanian Weekly

Published Every Friday  
by the Lithuanian Alliance of America

JUOZAS PETRĖNAS  
EDITOR

ALGIRDAS BUDRECKIS  
MANAGER

Yearly Subscription Rates:  
In the United States .....\$4.00  
To Foreign Countries .....\$5.00

307 WEST 30th STREET  
NEW YORK, N. Y. 10001  
Telephone LACKAWANNA 4-5529

Entered as Second Class Matter November 28, 1910,  
at the Post Office at New York, N. Y., under the Act  
of March 8, 1878.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai  
reikia siųsti ne vėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio  
numeriu išeinant.

Keičiant adresą būtina pranešti senasis adresas ir  
nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.  
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

## Lituanistinės mokyklos

Ir ši rudenį mokslo darbą pradeda pasiaukojančiu pasiryžimu įsteigtos ir dideliu vargu išlaikomos lituanistinės mokyklos.

Reikia pasidžiaugti, jog šių mokyklų tinklas platus. Galima sakyti, jog kiekviena žymesnė kolonija turi savo vadinamą "vargo mokyklą".

Turime lituvius mokytojus tose mokyklose dirbančius, šiaip taip tas mokyklas aprūpiname butais ir kiek įmanoma mokslo priemonėmis. Lietuvių spauda nuolat kreipia dėmesį į šių mokyklų darbą, aprašo jų parengimus ir skatina ten įsikūrusių tautinių ansamblių bei chorų veikimą.

Mes gerai žinome, kad neatsizvelgiant į didesnę pastangą šias mokyklas globoti, darbas ten vargingas.

\*\*\*\*\*

Bet skaudžiausia esti, kai lietuviškos šeimos, turinčios mokyklinio amžiaus vaikus neišnaudoja galimų ir kartais patingi vaikus nugabenti į mokyklas. Tada, žinoma visos gražios pastangos nuveikia niekais, o veikėjai, ypatingai mokytojai, jaučiasi neįvertinti. Tegū ir nepakankamai tos mokyklos aprūpinamos, bet jų darbą tiesiog stabdo, kai per mažas mokinių skaičius pasirodo mokykloje. O taip yra ir jau ne kartą teko spaudoje skaityti, jog šių mokyklų tėvų komitetams ir patiems mokytojams kartais nepavyksta tėvus prikalbinti, kad jie leistų savo vaikus lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos ir mūsų literatūros mokyti. Čia skaudus reiškinys.

\*\*\*\*\*

Būtina drausmė, pagrįst tautine savigarba. Ne tik tie, kurie yra arti šių mokyklų darbo, bet ir visa plačioji lietuvių visuomenė privalėtų susirūpinti, kad neliktų jaunuolių, kurie neišeina pilno šių mokyklų kurso. Ar giminės, ar net kaimynai švelniu būdu turi įtaigoti šeimas pasinaudoti lituanistinių mokyklų teikiama proga ir pramokyti jaunąją kartą lietuviško rašto.

## JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

\* GENOCIDO parodos, kuri įvyko Chicagoje, pagamintos skaidrės dabar rodomos jaunimui stovyklose. Jos pavaizduoja rusų ir vokiečių žiaurumus Antrame pasauliniame kare.

\* LIETUVOS jauni vyrai verčiami vykti į tolimas centrinės Azijos vietas, kaip Kazchaną ir Uzbekiją. Ten esanti ištisa dešimtis lėktuvų lakūnų, kurie tręšia ryžių laukus ir atlieka kitokius susisiekimo uždavinius. Jie skundžiasi, kad jiems ypatingai sunku dirbti karštame Azijos klimato. Lietuvių lakūnų tarpe randame pasižymėjusius asmenis, kaip Rimantas Žagminas, Arv. Valionis, V. Šukys, M. Mackevičius ir kt.

\* K. MOCKUS "Drauge" tarp kit ko rašo: Mūsų visuomenė dabar mažai kovoja dėl idejų. Srovinės organizacijos dabar sugyvena taikoje ir bendradarbiauja. Tačiau tai nereiškia, kad, auklėdami jaunimą, neturime stengtis pagelbėti jam subręsti tvirtoje pasaulėžiūroje, o padėti jauniems asmenims įsigyti tvirtas idėjas.

\* LIETUVIŠKA KAIMA kai kurie veikėjai planuoja įsteigti Californijoje. Siūloma sudaryti bendrovę, pardavinėti šerius ir kai susirinka pakankama pinigų suma, įvykdyti viliojantį sumanymą - turėti grynai lietuviška gyvenvietę.

\* "GYVATARAS" - Hamiltono tautinių šokių ansamblis šią vasarą atliko reikšmingą kelionę. Buvo aplankyta visa eilė Vakarų Kanados lietuvių centrų, kaip Sault, St. Marie, Winnipeg, Edmonton, Vancouver ir kt. Gyvatario atsilankymas suteikė minėtų vietovių lietuviams daug džiaugsmo.

\* LIETUVIS KUNIGAS, įrengtos Vatikane "Lietuvos kankinių" koplyčios nesėkmingo apipavydalinimo akivaizdoje "Dirvoje" šitaip rašo: Mes lietuviai kaip vergai per amžius lenkėm galvas Vatikanui, kuris mažai kada parodė mūsų tautai palankumo. Štai ir dabar susidėjęs su mūsų tautos kruvinu priešu - Maskva, uždraudė tikrąjį koplyčios pavadinimą. Jau atėjo laikas parodyti gyvos dramos ir pareikalauti, kad Vatikanas atitaisytų savo klaidą, kitaip lietuviai neprivalėtų duoti nė vieno cento, kai bus renkamos aukos Šv. Tėvui.

\* ARGENTINOJE, Don Bosco miesto valdyba pažadėjo lietuviams vieną savo gatvių pavadinti Lituania vardu.

Juk kiekvienas susipratęs lietuvis pilnai sutiks, kad šeimoje susidaro nepakenčiama padėtis, kai tėvai tik apgraižom kalba angliškai, o vaikai neįmoka ir pagaliau iš tos gėdos visai atsisako lietuviškai kalbėti. Čia dažniausia prasideda šeimose nesugyvenimas tarp skirtingų kartų.

Lituanistinių mokyklų durys atidarytos ir tik nuo pačių tėvų priklauso ar mūsų įpėdiniai bus tautiniu požiūriu beraščiai, ar išaugs ir subręsusios. Kad bent jie nedarytų savo tėvams gėdos. Mes gi žinome, kad kalbų mokėjimas praturtina žmogaus gyvenimą, o jau tėvų kalbos įsisavinimas yra būtinas kiekvienam save gerbiančiam lietuviui. Tėvynė 2,

\* BIRUTĖ PALTAROKAITĖ Mainso universitete Vokietijoje gavo medic-daktarės diplomą, o taip pat Regina Sakalauskaitė, studijavus Muncheno universitete, gavo biologijos daktarės laipsnį.

\* LIETUVOS OPEROS 50 metų sukaktuves Chicago veikėjai rengiasi paminėti ateinančio gruodžio 13 dieną Jaunimo Centre. Šios iškilmingos akademijos metu bus operos istorijai skirta paroda, kuriai eksponatus rengėjai ragina siųsti iš anksto.

\* ANTANAS SAMUKĖNAS dirbo Vokietijoje, Oberhausene. Darbo metu krito kranas ir jis buvo mirtinai sutriuškintas.

\* URUGVAJAUS lietuviai Fern Crespo mieste, naujos gatvės atidaryme, kur dalyvavo įvairių tautų folkloriniai sanburiai, puikiausia pasirodė ir buvo susirinkusios minios ypatingai šiltai priimti.

\* KARDOBOJE rugpjūčio 15 dieną iškilmingai atidaryta Lituania gatvė. Iškilmėse svarbų vaidmenį vaidino SLA-Susivienijimo Lietuvių Argentinoje- organizacija, kuri pastoviai palaiko glaudžius santykius su mūsų Susivienijimu.

\* LIETUVĖ Marija Arenguren de Pechelis, ir vietos papročių įtakoje pakeitusi savo pavardę, vis dėl to lengvai atpažįstama. Ji La Platos universitete dirba biochemijos laboratorijoje.

MIKE NORKE, studijuoja Illinois universitete ir sumanė surinkti žinias apie lietuvius, gyvenančius jo kolonijoje. Pažymėtina, kad jo tėvas kalbėjo tik lietuviškai, o motina buvo pramokus ir angliškai, bet jis dabar tekalba tik angliškai. Tačiau nenusimena ir dabar rengiasi pramokti savo tėvo kalbos.

MONTESSORI lietuviška klasė Chicagoje jau pradėjo registruoti vaikučius naujiems mokslo metams. Registruotis telefonu -776 6667.

MELBOURNO LIETUVIAI iš Australijos surinko didesnį kiekį drabužių ir pasiuntė lietuviams Seinų-Punsko.

PULGIS ANDRIUŠIS, pasižymėjęs feljetonistas ir rašytojas, kurs nuolat gyvena Australijoje, buvo susirgęs, kai kurį laiką gulėjo ligoninėje, dabar sveiksta.

ADELAIDĖS LIETUVIŲ Žinios, tai Australijoje leidžiamas laikraštėlis ir spausdinamas rotatorium. Jo redaktorais buvo Vl. Radzevičius, neseniai miręs J. Glušauskas, o dabar šis leidinys yra O. Stimburiénės rankose.

Š.m. gegužės mėn. 5 d., Luebecke, Vokietijoje, žinomas Maž. Lietuvos veikėjas, Maž. Lietuvos Tarybos narys, Vilius Endrikaitis, atšventė savo 80 metų sukaktį.



## Vasaros laikas patogiausias SLA Vajaus darbui

Greitai atsiliėpkit į SLA Vajaus Komisijos kvietimą. Naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašytieji nauji nariai bus įskaityti į SLA Vajų, kurį dabar paskelbė SLA Vajaus Komisija. — Gerbiamieji SLA Veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tokia pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

### AKRON, OHIO



Akron, Ohio SLA 198-354 kuopų parengime svečiai (iš kairės) F. Baldauskas, Gertuda Dargienė, Povilas Dargis ir Birutė Baldauskaitė.

SLA veikėjas Frank Baldauskas parašė savo įspūdžius iš neseniai įvykusios SLA gegužinės-pikniko Akron, Ohio.

P. Baldauskas randa reikalinga padėkoti SLA prezidentui Povilui Dargiui už jo atsilankymą vietinės kuopos parengime. Jis iškelia mintį, kad labai būtų naudinga, jeigu Pildomosios Tarybos nariai sugebėtų aplankyti kiekvieną SLA kuopą nors vieną kartą į metus. Nes mūsų kuopos yra išsklaidytos po visą milžinišką Amerikos kontinentą ir tik retomis progomis gali pasidžiaugti, turėdamos ryšius su savo organizacijos vadovybe. Jis ypatinai pabrėžia, jog SLA prezidento P. Dargio apsilankymas suteikė kuopai daug inspiracijų. Juk tiesa, kad dažnai išgyvendami sunkumus ir jūdami gyvenimo našta, sustipriname save dvasioje, atsimindami, kad dirbam savo tautos ateičiai, F. Baldauskas apgailestavo, jog ne visi supranta pasiaukojusių veikėjų gerus norus ir labai dažnai neįvertina nuosirdžių pastangų.

### Detroit, Mich.

#### STEIGIAMOJO SEIMO MINĖJIMAS DETROITE

Š.m. rugsėjo mėn. 20 d., sekmadienį 12:30 val. po pietų Detroite Lietuvių Namuose, 3009 Tillman, Detroite Lietuvių Organizacijų Centras rengia Lietuvos Steigiamojo Seimo minėjimą. Programoje dr. Juozo Jakšto paskaita apie Steigiamąjį Seimą ir Galinos Gobiėnės vadovaujamos tautinių šokių trupės Šilainės pasirodymas bei Justo Pusedėsio režisuojamo ALKOS sambūrio deklamacijos. Visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti.

DLOC

### So. Boston Ma.

Rugp. 9-tą š.m. įvyko gyviausias lietuviškad šios vasaros piknikas Romuvos Parke, Broktone, tai buvo seniausios lietuviškos radio programos Naujoji Anglijoje, 36 metų sukakusių piknikas.

Diena buvo graži, ir susirinko gražios publikos, kurie su malonumu gražioj gamtoj gėrėjosi programa, kurią atliko akordeonistė ir dainininkė Julija Grauslytė iš Hudson, N.H., Lietuvių Tautinių Šokių Mažametės vadovaujant Onai Ivaškienai, ir svečiai Amėnai, kurie šoko Tautinius Šokius vad. Ohan Amoudian, jie buvo apsirengę spalvingais tautiniais rūbais.

“Miss Lithuania of N.E.” buvo išrinkta Frances Kveselytė iš Broktono. Šokių kontestus laimėjo: “Pensininkų Polka” - Ona Šiu-gzda ir Juozas Velička iš So. Bostono; “Mamės ir Papės” Polka - Julia Barz iš Dorchesterio ir Jonas Uselis iš So. Bostono; Jaunimo Polką - Maria ir Chester Čiokas iš Broktono; Valcą laimėjo - Stasė Vaičiėnė ir Walter Rupšys iš Dorchesterio; Tango laimėjo Ona ir Petras Radzevičiai iš Broktono; Automobilį, kurį dovanojo Fitzmaurice Motor Sales ir Service iš Broktono sav. Juozas Kairis, laimėjo Stasė Vaičius iš Dorchesterio, \$100.00 laimėjo Walter Estabrooks iš Broktono, 3 dovaną laimėjo Cecelija Coughlin iš Maldem, 4 - Viktoras Barauskas iš W. Yarmouth, Mass., 5 - Alice Bartkus iš Halbrook, 6 - Kazys Merkis iš So. Boston, 7 - Stasys Augonis iš So. Bostono. Įžangos dovanas laimėjo: 1 - numeris 035879; 2 - 035906; 3 - Juozas Skabeikis iš Dorchesterio; 4 - 035968; 6 - 078037; 5 - 035788; 7 - 078027.

Dėkojam susirinkusiai publikai, Julijai Grauslytei iš Hudson, N.H. akordeonistei ir daininkei, “Miss Lithuania of N.E.” ir šokių rengėjam, biznieriui už jų dovanas, tikiėtą pardavėjam ir pirkėjam, pikniko gospadinei Monikai Plevokienei, gospadoriui Mykolui Bichnevičiui, ir visiems pikniko pagelbininkams.

STEPONAS IR Valentina Minkai

#### LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS

Lietuvos atstovas ir p. O. Kajeckienė š.m. rugpiučio 5 d. dalyvavo Congo Demokratenės Respublikos Nuolatinio Atstovo prie J.T. Organizacijos, Theodore Idzumair, surengtame priėmime, Mayflower viešbutyje, Congo prezidento ir ponios Hobutu garbei.

Ryšium su 1970.VI.16 d. užpuolimu - sužeidimu, Lietuvos Atstovas, J. Kajakas, gavo iš V. Dep-to apgailestavimų užuojautą ir skaidingų užuojautų iš amerikiečių bei lietuvių visuomenės.

Nebeatspėdamas visiems asmeniškai padėkoti, Lietuvos Atstovas šiuomi giliai nuosirdžiai visiems geraširdžiams lietuviams dėkoja už pareikštą užuojautą bei greito pasveikimo linkėjimus.

#### NETIKĘ ALYTAUS ŠALDYTUVAI

Daug priekaištų Vilniaus “Tiesa” daro Alytaus šaldytuvų gamyklos. Jos šaldytuvai paroduodami įvairiose sovietų respublikose ir bloga gaminių kokybė, aišku, žemina ne tik Alytaus įmonės, bet ir pačios Lietuvos vardą. (E)



Prakasas žemę Vasario 16 gimnazijos bendrabučiu. 16 k. 1 d. prof. dr. J. Aviža — kat. stielevados direktorius, J. Lukošius — VLB Tarybos atstovas, V. Natkevičius — gimnazijos direktorius ir tėv. A. Bernatoniš — vajaus vedėjas.

Tėvynė 3



## Švenčionių krašto įdomybės

### GRAŽUS ŠVENČIONIŲ KRAŠTAS

Yra nemažai ir paprastų kaimo žmonių, kurie tyliai, bet atkakliai, niekieno neraginami, visą gyvenimą puoselėja nuo vaikystės pamėgtą polinkį. Vienam tai būna kelionės, kitam žvejyba ar medžioklė, trečiam - armonika, smuikas... Kiek daug tokių! Apie vieną jų seniai girdėjau ir vis norėjau aplankyti. Pagaliau išsirengiau. Labai jau gražiu laiku pasisekė pasiekti Santakos vienkiemį. Užšalus, apšerkšnijus iš po ledo tik brastose blykčiojo Žeimena, garavo Lakajos sraunumėlės. Šiame gražiame tarpupyje nuo seno įsikūrusi Šilkinų sodyba, čia ir Igno Šilkinio muziejus.

Pavasarijant Ignas Šilkinis jau baigė septyniasdešimt penkerius metus. Apyaukštis, tiesus kaip jo vienmetės pušys, jis tyliai sutinka naujus pavasarius. Nors ir žila jo galva, visus apylinkės įvykius stebi akylus žvilgsnis, kasdien visa, kas nauja, čia užrašoma.

Ignas Šilkinis gimė, augo ir didumą savo amžiaus nugyveno čia, Labanoro girios pašonėje. Pirmasias raides pažino pas vietos "daraktorių" - geležinkelio prižiūrėtoją. Vėliau mokėsi Švenčionėliuose, Švenčionyse, mokėsi fotografo amato, kurį laiką gyveno Vilniuje, vėliau kaip keliaujantis fotografas klajoją po Vidurinės Azijos platybes...

Iš mažens buvo pastabus, domėjosi kas vyko aplinkui. Bet, pasak jo paties, "...kai pavazinėjau po svieta, pergyvenau pimo karo baisumus, pradėjau dar daugiau galvoti, kaip nevienodai žmonės gyvena įvairiuose kraštuose, kaip labai skiriasi jų dabartinis gyvenimas nuo senesnių laikų. Mėgau, ką žinojau, vis užsirašyti, kokį daiktą, liudijantį vienokį ar kitokį gyvenimo įvykį, negalėjau numesti, ale vis priglausdavau, kažin kaip man tie dalykai ėmė rodytis brangūs..."

Ir taip jau daugiau nei penkiasdešimt metų Ignas Šilkinis lyg bitė į avilį į savo namus Santakoje neša, velka viską, kuo kruopščiausiai aprašo, fotografuoja, sistemingai tvarko. Jau daug tūkstančių eksponatų sukaupe pas save ši darbo skruzdė.

Nelengva kartais būdavo Ignui Šilkinui, neturint pinigų, matyti parceliuojamus dvarus, paroduojamus senus įdomius daiktus; ypač jį jaudino retų paveikslų likimas. "Tada nors nufotografuodavau juos", - raminaisi senukas.

Užlipome į jo palėpę. Tai senos trobos (toje troboje Ig. Šilkinis gimė ir, kiek prisimena, ji vis tokia pat) aukštas, paties pritaikytas muziejui. Čia ir lova, kurioje vasaros metu šeimininkas mėgsta pailsėti. "Gera man tarp šių daiktų, daugelis primena labai seną, vargų pilną gyvenimą, o man - ir mano jaunatvę. Dar tik prieš dvidešimt metų buvo, kai pradėjau glaust pirmus daiktelius. Įdomūs man tie daiktai, ir daugelio jų kelias į mano palėpę. Ypač daug mįslių sukelia numizmatikos rinkiniai: kiek tos monetos išklajoją po pasaulį, po žmonių kišenes, ne kartą gal ir apverttos, ir judošiaus saujoj gnaužtos. Ak, kas žino... Štai šitas gavau iš kareivių, traukusių į rytus... Arba

štai Kirdeikiuose toks A.Žigas vis pyko, kad jo kieme ne vietoj gulėjo didokas akmuo. Kiek kart keikėsi šeimininkas, kai užkliūdavo ratų medinės ašys. Gerai, jei dar nelūždavo. Syki nutarė su talka nuritinti akmenį į kitą vietą. Tik pajudino - ir pabiro pinigai. Juos pasiglemžė kaimo krautuvininkas Biksonas. Nemaža kainavo, kol pavyko išpirkt bent dalį įvairių švediškių, totoriškių, rusiškių, lenkiškių ir kitokių monetų".

Ig. Šilkinis savo numizmatiniuose rinkiniuose turi daug vertingų monetų. Čia yra net 1444 m. Kazimiero Jogailaičio, 1506 m. Žygimanto Augusto, Stepono Batoro, 1831 metų sukilėlių pinigų. Visi jie sukataloguoti, surašytos jiems metrikos, gavimo ar radimo aplinkybės. Ir vis gailisi kalbėdamas, kad pakeliui iš Vidurinės Azijos jam traukinį dingio maišelis kaulinių kiniškių pinigų.

Labai įdomu "pasikalbėti" su Ig. Šilkinio muziejėlio eksponatais, ypač kai jie į tave žvelgia iš šeimininko rankų. Štai jis varto nedidelį medinį lovelį. Iš karto pamaniau, kad tai pieštukams ir plunksnoms dėklas, panašius vaikai seniau nešdavosi į mokyklą, tik su dangteliu jie būdavo.

- Kurgi čia pieštukams? O štai kam, - parodė vienam gale medinį vamzdelį. - Vaiką maitindavo iš tokio lovelio. Duoda apžiot šitą galą, o čia va ir pila pieną į lovelį...

- Juk daug patogiau iš butelio?

- Butelio!... - nutraukė mane senukas, - iš kur tą butelį ims? Stiklas tai tik dvare, o ir žindukų tokių nieks nežinojo. Stiklas, geležis buvo labai brangūs dalykai. Jei, kaimo žmogus turėjo geležies žagrės antgapkalti, geležinį piaučuvą nusipirkdavo, tai jau labai gerai. Dar durų rankeną, kabliuką.

Prof. dr. Elenos Liatukienės dantų gydytojų žurnale "Journal of Dental Research" paskelbtą studiją "Deminerization of Enamel in Cooked Food-Saliva Mixtures" atskira brošiūra išleido tarptautinė draugija - International Association for Dental Research. Dr. E.Liatukienė, jau dešimt metų dirbanti Washingtono Howard universiteto dantų gydytojus ruošiamame institute, nuo š.m. liepos 1 d; gavo ordinarinės profesorės teises.



Pirmosios Lietuvos atstovybės Washingtone štabas. Pirmoje eilėje iš kairės: Lietuvos Atstovas Jonas Vileišis, adv. Richard de Wolf, atstovybės sekretorius dr. M.J.Vinikas, antroje eilėje Tamas Shamis, adv. M.M.Šlikas, Pranas Pukas ir Pranas Rimkus.

Tėvynė 4

### JAV GYVENTOJŲ SKAIČIUS-205 MILIJONAI

Balandžio mėnesyje įvykdytas gyventojų surašymas daugelių požiūrių yra įdomus.

Dešimties metų bėgyje JAV gyventojų skaičius pakilo 14.2 nuošimčių ir dabar pasiekė 205 milijonus. Šis surašymas parodė, jog gyventojų skaičiaus didėjimas yra lėtesnis, negu anksčiau buvo. 1950-1960 dešimtmetyje gyventojų skaičius buvo pašokęs 18.5 nuošimčių. Irgi įdomu, kad pastaruoju metu pastebėtas gyventojų persikėlimas iš rytinių pakraščių į vakarus. Didmiesčių centruose gyventojų skaičius taip sparčiai auga, kaip priemiesiuose.

Gyventojų skaičiaus pakitėjimai neabejotinai atsilieps į būsimus senato ir Atstovų Rūmų rinkimus. Jau dabar numatoma, kad New Yorko ir Pensilvanijos valstijos turės mažiau kongresmanų, kaip dabar, o tuo tarpu Kalifornija gaus net 5 kongresmanais daugiau, negu dabar turėjo. Kongresmanų skaičius padidės Floridai ir visai eilei kitų valstijų, kur gyventojų skaičius padidėjo.

NEW YORKO didmiestis gal žymiausia nukentėjo. Jeigu bendras gyventojų skaičius pasiliko arti to, koks buvo anksčiau, tai vis tiek miestui palyginus sukitomis vietovėmis yra nuostolis, nes normaliai čia turėjo būti gyventojų normalus prieauglis. Dabartiniu metu New Yorke gyvena 7,771,730 tik 10,254 mažiau, negu prieš dešimtį metų.

Tam tikros politinės reikšmės turi ir toji aplinkybė, kad New Yorko valstija, kuri iki šio laiko buvo pati didžiausioji, dabar pirmenybė buvo priversta užleisti Kalifornijai, kur dabar gyvena 19,696,849.

\* REV. RALPH ABERNATHY, negrų vadas Atlanta mieste susaukė nergų organizacijų vadų konferenciją, kurioje bus svarstomi jų tolimesnės veiklos klausimai. Šioje konferencijoje žadama "sukurti juodojo pasaulio vieningą akciją".

\* PAŠTUOSE LAIŠKAMS ATSKIRŲ DĖŽUČIŲ nuoma nuo ateinančio lapkričio 1 dienos pakeliama 20%.

\* GANTOS, oro ir vandens teršimo sulai-kymu susirūpinta parptautiniu mastu. Japonija ir Amerika susitarė šioje srityje veikti iš vieno. Tuo tikslu numatomi pasitarimai Washingtone ir Tokio.



# SLA PILD. TARYBOS SUVAŽIAVIMO PROTOKOLAS

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS PRIEŠSEIMINIO SUVAŽIAVIMO,  
IŠVYKUSIO 1970 M. BIRŽELIO 20-21 DIENOMIS  
HOTEL COMMODORE, NEW YORK, N.Y.

## PROTOKOLAS

Pirmoji Sesija

1. SLA Prezidentas Povilas P. Dargis atidarė SLA Pildomosios Tarybos priešseiminio suvažiavimo pirmąją sesiją 1970 m. birželio 20 d., 10 val. ryto, Hotel Commodore viešbutyje, New York, N.Y.

2. Prezidentas P.P.Dargis pakvietė SLA Sekretorių Algirdą Budreckį atlikti Pild. Tarybos narių vardošaukį, paaiškėjo, kad visi Pild. Tarybos nariai buvo gavę SLA Prezidento raštiškus kvietimus ir šioje pirmoje sesijoje dalyvauja, sudarydami suvažiavimo kvorumą:

P.P.Dargis, prezidentas,  
St. Gegužis, viceprezidentas,  
A.Budreckis, sekretorius,  
E.Mikužiūtė, išdininkė,  
adv. S.Bredes, išdo globėjas,  
J.Mileriūtė, išdo globėja,  
Dr. S.Biežis, daktaras kvotėjas.

3. Sekretorius A.Budreckis pateikė Pild. Tarybai suvažiavimo darbotvarkę, kurią suvažiavimas vienbalsiai priėmė su tuo supratimu, jog suvažiavimo metu ją įprastu keliu bus galima papildyti.

4. Pavedęs sesijos pimininkavimą dr. S.Biežiui, prezidentas P.Dargis padarė pranešimą žodžiu. Jis paminėjo, kad nuo praeito suvažiavimo jisai palaikė glaudžius ryšius su sekretorium ir išdininke visais klausimais, tai telefoniniu pasikalbėjimu, tai susirašinėjimu. Jam teko dažnai tartis su aktuaru dividendų, limitacijų, įvairių valstybinių raportų bei pensijų klausimais. Nemažai laiko paskyrė santykiams su kitais fraternalinių draugijų vadais Pittsburghe. Ypačiai, kai reikėjo išvien veikti prieš Pensilvanijos valstybės užsimojimą uždėti 6% mokesį ant visų Pensilvanijoje išduodamų apdraudus pašalpų.

Prezidentas Dargis nušvietė savo dalyvavimą Alto metiniame suvažiavime Čikagoje. Jisai buvo pagerbtas Čikagoje 228 kuopos veikėjų. Taip pat, kaip SLA Prezidentui, jam teko dalyvauti Clevelando SLA veikėjų pagerbime. Jis pareiškė, kad jam džiugu pranešti, kad santykiai su visais Pild. Tarybos nariais buvo geri ir šilti. Jisai palinkėjo Pild. Tarybos nariams sėkmės seime. E.Mikužiūtei įnešus, J.Mileriūtė parėmė, Pild. Taryba vienbalsiai priėmė Prezidento Dargio raportą su padėka ir pagyrimu; visi jo atlikti darbai buvo ratifikuoti.

5. SLA Sekretorius A.Budreckis pateikė savo raportą raštu.

### SLA SEKRETORIAUS RAPORTAS

Atsakingas ir sunkias SLA Sekretoriaus pareigas perėmiau 1969 m. spalio 9 d.

Prieš išduodant pirmąjį savo raportą Pildomajai Tarybai, noriu prisiminti savo pimtākūnę, poniją Berthą Pivaronienę. Su ja susipažinau prieš Newarko seimą, atseit jos sekretoriavimo pradžioje. Teko atlikti jos pavestus darbelius ryšium su Susivienijimo uždaviniais. Teko patirti jos susirūpinimą SLA gerove. Užtat noriu pareikšti jai gilią pagarbą už jos atliktus sunkiuosius darbus.

Taip pat noriu pareikšti mūsų sumaniam ir darbščiam prezidentui Povilui Dargiui širdingą Ačiū už tai, kad jis, turėdamas nepaprastą patyrimą visuose Susivienijimo reikaluose, nuo pat pirmos dienos man atėjo į pagalbą. Taip pat reikiu nuoširdžią padėką visiems Pildomosios Tarybos nariams, kurie visuose reikaluose parodė ir lietuvišką kantrybę ir solidarų bendradarbiavimą.

Iš pradžių teko dirbti dvi pamainas kas parą. Būtent, dienos metu atlikti tiesiogines kasdienes pareigas, o vakarais atlikti SLA pamokas nuo A iki Z. Susipažinau su konstitucija, mūsų visų apdraudų skyrių kontraktais, SLA seimų bei Pild. Tarybos nutarimais bei su įvairiomis SLA bylomis - vėjais, jaunimo, fondų, valstybinių reikalavimų ir spaudos organo reikalais. Ar gerai atlikau pamokas, tai tik gyvenimo egzaminai parodys. Vienok, savo sprendimuose stengiuos išlaikyti nuoseklumą, paremtą nutarimais, aktualiais precedentais ir nusistovėjusia tvarka. Nors griežtai laikaus valstybinių apdraudus įstatymų linija, vadovaujuos šita gaire, būtent: stengtis palaikyti mūsų narių interesus ir kuo greičiausiai atsiliepti į jų prašymus. Jei tas nevisuomet išeina taip sklandžiai, tai būna vien dėl išorinių aplinkybių.

Atėjau į sekretoriaus pareigas per patį darbmetį: teko tuo pačiu laiku susipažinti su darbu ir vykdyti degančius uždavinius. Atnaujinome sekretoriaus, išdininkės ir kuopų finansų raštininkų kaucijas. Taip pat atsilyginome visiems organizatoriams už iki 1969 m. pabaigos įrašytus naujus narius. Taip pat finansų raštininkai bei kolekoriai gavo savo 3% atlyginimą už mokesčių rinkimą.

Sudėtingiausias darbas buvo metinė apyskaita, Annual Statement. Šia proga man džiugu konstatuoti, jog visos valstybės, kur SLA įregistruotas, atnaujino leidimus mums tenais veikti. 10 valstybių priėmė ir patvirtino mūsų metinę apyskaitą.

Iškart teko parengti ir išsiuntinėti nominacijų bei rinkimų medžiagą visoms kuopoms, kad nariai kuopų susirinkimuose galėtų laiku atlikti nominacijas ir rinkimus.

Vienas iš didžiausių rūpesčių tai buvo Tėvynės spausdinimo reikalai. Tarsi, koks nors prakeikimas, bet linotipo mašina nuolatots gedo ir reikalavo pataisų. Redaktorių J.Petrėnų ištiko auto avarija ir pagaliau, visai ne laiku ir netikėtai staigus širdies smūgis pribaižė mūsų spaustuvininką Domą Peniką. Apie Tėvynės reikalus vėliau pateiksiu atskirą pranešimą. Taip pat pateiksiu atskirą pranešimą apie SLA Centro raštinę.

Šalia savo tiesioginių pareigų centrę, man teko dalyvauti ryšininko pareigomis New Yorko SLA Seimui Rengti Komiteto posėdžiuose. Dalyvavau šių metų šeštojo ir penktojo apskričio suvažiavimuose. Būdamas Čikagoje š.m. vasario 20-22 dienomis aplankiau Naujienų, Sandaros ir Laisvosios Lietuvos redakcijas. SLA reikalais teko kalbėti su redaktoriais. Taip pat kalbėjau apie Susivienijimo stovį ir darbus per Sophie Barcus ir Margučio radiją. Tą sekmadienį, vasario 22 d. padariau platų pranešimą šeštojo apskričio suvažiavime apie SLA stovį ir apie vėjais darbus. Kelis sykius, būdamas Bostone, užsukau į Keleivio redakciją ir painformavau redaktorių apie SLA darbus.

Kas savaitę gauname aibes laišku iš SLA veikėjų ir, kai liečiamas svarbus ar bendras reikalas, stengiuos asmeniškai atsakyti pagal savo sugebėjimus.

Mūsų centro raštinė yra lituanistikos lobynas, kelis kartus amerikiečiai mokslininkai ar telefonu ar asmeniškai kreipėsi į mus, prašydami medžiagos apie lietuvius ar Lietuvą. Keli mokslininkai paprašė leidimo centre paskaityti ar pastudijuoti mūsų archyve esamas knygas bei brošiūras. Dažniau teko per telefoną keliauninkams ar čiagimiams lietuviams duoti informacijas apie lietuviškas knygas, plokšteles, laikraščius, įstai-gų adresus ir t.t. Vadinasi, daugelis svečių New Yorke žiūri į SLA centrą, kaip į lietuviškų informacijų biurą.

Praeitą sekmadienį, birželio 14 d., buvau pakviestas į Philadelphiją pasakyti pagrindinę kalbą Birželio Trėmimų Sukakties minėjime.

Turiu dar vieną šalutinį uždavinį, būtent, buvau Prezidento Dargio pakviestas į SLA istorijos autorių kolektyvą. Man buvo pavesta labai sunki ir jautri tema: Susivienijimo istorija nuo 1944 m. iki šių dienų. Iš tikrųjų, šitas uždavinys buvo geras akstinas giliau įžvelgti į SLA polinkius bei raidą. Visą rudenį ir žiemą rinkau medžiagą. Turiu malonumo Jums visiems pranešti, kad jau daugiau kaip trečdalis savo istorijos parašiau. Tikiuos darbą baigti rudenio p.

Kai kuriuos klausimus, dėl skubaus laiko, reikėjo krivulės keliu išrišti. Teko paruošti ir Pild.Tarybos nariams pateikti sekančias krivules: 1. Ofseto mašinų pirkimas, 1969 m. gruodžio 2 d., 2. Linotipo mašinos pardavimas licitacijos būdu, 1970 m. sausio 20 d., 3. Linotipo pardavimas už geriausią siūlomą kainą, 1970 m. kovo 17 d., 4. Seimo Delegatų priėmimas pavedamas Pild. Tarybai, 1970 m. balandžio 8 d. ir 5. Laiko Žodžio pasmerkimas, 1970 m. gegužės 11 d.

Viršminėtos krivulės buvo vienbalsiai priimtos. Jos reikalauja suvažiavimo ratifikacijos.

Kitais klausimais pateiksiu, pagal darbotvarkę, atskirus pranešimus.

Algirdas Budreckis  
SLA Sekretorius

Dr. S.Biežiui įnešus, St. Gegužiui parėmus, sekretoriaus raportas buvo vienbalsiai priimtas su pagyrimu, visi jo atlikti darbai buvo ratifikuoti. Penkios minėtos krivulės buvo taip pat ratifikuotos.

6. Išdininkė Euphrosine Mikužiūtė pateikė savo raportą žodžiu. Ji pranešė, kad dalyvavo Alto suvažiavime Čikagoje. Ji dažnai susisiekdavo su prezidentu ir sekretorium išmokėjimų, dividendų bei kitais piniginių reikalais. Išdininkė Mikužiūtė dalyvavo ofseto mašinų pirkime. Jinai pranešė, kad teko tvarkyti dividendų čekius, daugelis dividendų čekių dėl įvairių priežasčių nebegrįžta. Paaiškino apie dividendų likutį.

Išdininkė Mikužiūtė paruošė investicijų bei finansų raportus metinei apyskaitai - annual statement. Ji pranešė, kad dabar svarstomas naujų bonų įsigijimas. Cash raportas buvo pateiktas. Balansai visose einamose sąskaitose 1970 m. birželio 1 d. siekė \$ 84,950.29. Administracijos kasoje buvo \$ 2,000.00, o taupomose sąskaitose \$ 30,316.37.

S.Gegužiui įnešus, A.Budreckiui parėmus, SLA išdininkės E.Mikužiūtės raportas buvo vienbalsiai priimtas ir visi jos stikti darbai ratifikuoti.

7. Adv. Steponas Bredes pateikė išdo globėjų raportą, pranešdamas, kad išdo globėjams teko susipažinti su nauja knygvedybos sistema. Pild. Tarybos išdo globėjų raportas pateiktas seimo darbų knygoje, užtat nėra reikalo pranešimo pakartoti. Adv. Bredes padėjo sekretoriui ir išdininkei už pagalbą renkant duomenis.

Adv. Bredes pranešė, kad išdo globėjai padarė SLA seife esančių dokumentų inventorių 1969 m. spalio 20 d. Šalia SLA dokumentų buvo



p. Zubkienės \$ 80.00 palikimas. Šitie pinigai, pagal a.a. Zubkienės norą, buvo pavesti Maironio šeštadieninei mokyklai Brooklyne. Adv. Bredes perskaitė seifo inventorių. Iždo globėja J.Mileriūtė papildė raportą. Ji pastebėjo, kad kai kurie dokumentai turėtų būti perkelti kitur. Iždininkei E.Mikužiūtei įnešus, S.Gegužiui parėmus, Iždo Globėjų raportas buvo vienbalsiai priimtas ir jų atlikti darbai ratifikuoti.

8. Dr. S.Biežiui įnešus, A.Budreckiui parėmus, Pild. Taryba nutarė nusamdyti safety deposit box banke, kur būtų laikomi svarbūs SLA dokumentai. Nutarta pavesti sekretoriui ir iždininkei pasiteirauti ir nusamdyti minimą safety deposit box.

9. E.Mikužiūtei įnešus, J.Mileriūtei parėmus, buvo nutarta pavesti dr. Biežiui ištirti, kiek kainuotų SLA veikėjams auksiniai ženklukai. Jam patyrus, jog kaina priimtina, dr. Biežiui pavesta įsigyti 100 tokių auksinių ženklukų su špilkom.

10. E.Mikužiūtei įnešus, S.Gegužiui parėmus, vienbalsiai nutarta visas reprezentacijos išlaidas, kurios bus padarytos šio seimo metu, pavesti prezidentui P.P.Dargiui ir sekretoriui A.Budreckiui sutvarkyti ir padengti iš SLA lėšų.

11. Viceprezidentas Stasys Gegužis perdavė savo raportą žodžiu, pranešdamas, kad visas jam paskirtas pareigas ir pavestus darbus atliko rūpestingai ir sąžiningai ir sulig savo išgalių dirbo organizacijos labui. Jis pabrėžė savo dalyvavimą SLA generalinių organizatorių pasitarime SLA centre 1970 m. kovo 14 d. Baigdamas raportą, jis paminėjo, kad tai jo paskutinis raportas kaip Pild. Tarybos nario, tačiau jis ryžtasi toliau dirbti Susivienijimo labui.

Adv. Briedžiui įnešus, J.Mileriūtei parėmus, Pild. Taryba priėmė plovimu viceprezidento raportą ir ratifikavo jo atliktus darbus.

12. Dr. Steponas Biežis pateikė savo raportą žodžiu, pranešdamas, kad jisai atliko visas jam pavestas pareigas. Jo nuolatinės pareigos susidaro iš ligoje pašalpos blankų bei naujų narių kontraktų tikrinimo ir tvirtinimo. Jis aktyviai dalyvauja 6-to apskričio veikloje. Apskirtyje yra gražus narių susiklausymas. Dr. Biežiui teko šį pavasarį pasitarti su nauju sekretorium ir su prezidentu, kurių skirtingais atvejais buvo atvykę į Čikagą. Šiuo metu dr. Biežis deda pastangas Čikagos neolituonų tarpe suorganizuoti naują kuopą. Jis tikisi neblogų pasėkmių.

S.Gegužiui įnešus, A.Budreckiui parėmus, daktaro kvotėjo raportas buvo vienbalsiai priimtas ir jo atlikti darbai ratifikuoti.

13. Tautos ir Kultūros Reikalų komisijos raportą pateikė Prezidentas P.P.Dargis. Jis pastebėjo, kad anksčiau komisijoje buvo trys nariai, bet B.Pivaronienei pasitraukus, pasiliko tik prezidentas ir iždininkė. Jiems abiems teko dalyvauti Alto kongrese Detroite ir Alto direktorių metiniame suvažiavime Čikagoje. Prezidentas pranešė, jog buvusios sekretorės vieton į Alto Direktoriatą įeina naujas sekretorius, M.Vaidylai prašant, A.Budreckis sulig nusistovėjusios tradicijos taip pat atstovaus Sandarai Alto Iždo Globėjų.

Iždininkė Mikužiūtė papildė raportą. Ji paminėjo, kad viešint Čikagoje, Čikagos Lietuvių Taryba jai įteikė plaque-pažymėjimą už nuopelnus, kaip buvusiai Čikagos Alto pirmininkei.

A.Budreckiui įnešus, dr. S.Biežiui parėmus, Tautos ir Kultūros Reikalų Komisijos raportas buvo vienbalsiai priimtas ir jos atlikti darbai ratifikuoti.

14. Iždininkė E.Mikužiūtė pateikė raštu Investmentų komisijos raportą:

#### INVESTMENT COMMITTEE'S REPORT

On January 22, 1970, the Investment Committee upon recommendation of Standard and Poors and by unanimous decision made the following purchase for the bond portfolio of the Lithuanian Alliance of America:

Consolidated Edison Company of New York, Inc.  
First and Refunding Mortgage Bonds 8.90%  
Series HH  
Maturity date: January 15, 2000  
Standard and Poors Rating A

Mortuary Fund:  
\$ 15,000 par Value ..... \$ 15,000.00  
Accrued Interest ..... 66.75  
Total Cost ..... \$ 15,066.75

Disability Fund:  
\$ 10,000 par Value ..... \$ 10,000.00  
Accrued Interest ..... 44.50  
Total Cost ..... \$ 10,044.50

On June 15, 1970, the following bond matured:

\$ 25,000 Gatineau Power Company 1st C  
3% Bond

The payment of the matured bond is to be made to Mellon Bank, Pittsburgh. The Committee has requested the bank to forward the money to the attention of the Treasurer of the Lithuanian Alliance of America. Upon receipt of the check the money is to be invested at the going interest rates.

Euphrosine Mikuzis  
Paul P. Dargis  
Stephen Bredes, Jr.

Iždininkė Mikužiūtė dar žodžiu papildė raportą, pranešdama, jog jai teko dažnai pasitarti su prezidentu ir adv. Bredes apie investmentus. Naujų bonų sarašai buvo išdalinti Pild. Tarybos nariams. Adv. Bredes papildė raportą, darydamas pastabą, kad SLA naudojami Standard and Poors patarimais ir kad investicijų patarėjas yra brokeris Mr. Riley. Prezidentas pridėjo, jog investmentų komisijos požiūris yra konservatyvus, turint omenyje išlaikyti organizacijos išgalių-solvency neliečiamumą. Jis pasidžiaugė, kad iždininkė Mikužiūtė yra investmentų komisijoje, nes ji išsamiai yra išstudijavus bonų investavimo klausimus ir procedūrą.

S.Gegužiui įnešus, J.Mileriūtei parėmus, investmentų komisijos raštinškas raportas ir papildymai žodžiu buvo vienbalsiai priimti su užgyrimu ir visi bonų pirkimai bei pardavimai ratifikuoti.

15. Adv. S.Briedis pateikė morgičių komisijos raportą, pastebėdamas, jog nuo pračio suvažiavimo nebuvo išduoti nauji morgičiai-paskolos. Jis taip pat paminėjo, kad atsiranda laiškų, su prašymais išduoti naujų pakvitavimų. Matyt, kad kai kuriais atvejais morgičių satisfakcijos dokumentai nebuvo užregistruoti surogato teismuose. Negerai, kad žmonės neprižiūri savo paskolų dokumentų. Jisai rekomendavo, kad ateity išduodant satisfakcijos dokumentus būtų paprašytas registruotas pakvitavimas (registered receipt) iš skolininko. Pild. Taryba priėmė šitą pastabą dėmesin.

Įnešus, parėmus, morgičių komisijos raportas buvo vienbalsiai priimtas ir ratifikuotas.

A.Budreckiui įnešus, dr. S.Biežiui parėmus, Pild. Taryba nutarė nustatyti sekančią morgičių satisfakcijos procedūrą, būtent:

Išrašyti satisfakcijos dokumentą su trim nurašais. Gavęs patvirtintą raštą iš SLA iždininkės, prezidentas pasirašo satisfakcijos dokumentą. Skolininkas gauna kopiją, taip pat po kopiją gauna SLA prezidentas, iždininkė ir sekretorius savo byloms.

16. Prezidentas P.P.Dargis Pildomosios Tarybos suvažiavimo pirmąją sesiją uždarė 12 val. 30 min. popiet ir kartu pranešė, kad antroji sesija įvyks 2 val. po pietų toje pat vietoje.

#### ANTROJI SESIJA

SLA Prezidentas P.P.Dargis Pild. Tarybos suvažiavimo antrąją sesiją atidarė 1970 m. birželio 20 d. 2 val. popiet Commodore viešbuty, New York, N.Y.

17. Prez. P.P.Dargis paprašė sekretoriaus A.Budreckio atlikti Pild. Tarybos vardošaukį. Atlikus vardošaukį paaiškėjo, kad šioje sesijoje dalyvauja visi nariai.

18. A.Budreckis pateikė Nuosavybių komisijos raportą raštu:

#### Rytų Nuosavybių Komisijos Raportas

Šiuo metu Susivienijimo Rytų Nuosavybių Komisija turi savo žinioje tik vieną pastatą, būtent, SLA centro raštinę, 307 W. 30th Street, New York, N.Y. Šitos patalpos yra pakenčiamame stovyje. Nors ir prie progos reikėtų kambarius ir koridorius iš naujo nudažyti. Prieš žiemą reikėjo padaryti kai kuriuos neatidėliotinus pataisymus. Atseit, stogas buvo vietomis prakiuręs ir gaisriniai laiptai buvo baisiai aprūdiję. Buvo pavojus, kad reikėtų mokėti pabaudą už apleistus gaisrinius laiptus.

Susitaręs su SLA Prezidentu, sekretorius atliko sekančius remontus: 1. 1969 m. lapkričio mėn. "skylight" ir dalis stogo buvo išsmaluoti. Smalojimas kainavo \$ 36.84; 2. 1969 m. lapkričio mėn. gaisriniai laiptai (fire escape) buvo pataisyti ir nudažyti. Kainavo \$ 384.40; 3. 1969 m. lapkričio mėn. nauji geležiniai laiptai į rūšį buvo įstatyti ir nudažyti. Darbas kainavo \$ 400.00.

Rytų Nuosavybių komisija, kurią sudaro prezidentas ir sekretorius, savo žinioje turėjo užsilikusį nuo poilsio namų kilnojamą turtą: siurbį, servizus, porcelano lėkštes ir puodukus ir t.t. Šis turtas buvo laikomas Atlantic City sandėlyje už tam tikrą nuomą. Šis kilnojamas turtas buvo atgabentas į SLA centro raštinės rūšį iš Atlantic City už \$ 106.00.

Taip pat reikėjo pataisyti ir išvalyti visas rašomasias mašinėles. Kai kurios mašinėlės buvo sugedusios, visoms reikėjo naujų volų. Š.m. gegužės mėn. Midtown Typewriter Company atliko darbą. Darbas buvo šiaip suskirstytas: 1. Nauji guminiai volai - \$ 80.00 (\$ 6.00 už volą), 2. Dviejų mašinėlių pataisymas ir išvalymas - \$ 62.50, 3. Visų mašinėlių patikrinimas, patėpimas, prišriubavimai ir t.t. bei patamavimo kontraktas metams - \$ 260.50.

(Pabaiga kitame nr.)



## ELTA 50 YRS. OLD

ELTA, Lietuvos Telegramų Agentura (Lithuanian Telegram Agency) has reached a half-century mark on April 1st.

The news agency was established in 1920 in Kaunas. Subsequently, it had sections in Klaipėda and Vilnius.

Following the Soviet invasion of Lithuania, ELTA was transformed into a sub-section of TASS. A news agency known for its objectivity was now put into the service of the Big Lie. During the German occupation (1941-1944) ELTA was subordinated to DNB (Deutschen Büro).

A free ELTA was recreated during the war in Berlin, right under the noses of the Nazis. The Supreme Committee for Liberation of Lithuania established the underground news agency to inform the world about conditions in Lithuania and to discuss the hopes and possibilities for a free Lithuania. After war's end, free ELTA service was continued.

At present there are two ELTAs - one in the West and the other in Soviet-occupied Lithuania. Only the former, however, can claim to be the successor of the agency formed in 1920. The status of the latter as a mere mouthpiece of the Kremlin has been frequently confirmed by the workers of the satellite news agency themselves. ("Our Agency is a collective correspondence of TASS. Each creative journalist considers his work for the good of TASS his main duty and a matter of honor..." Czerwony Sztandar, Vilnius, June 17, 1969.)

### SWEDISH PREMIER ASKED TO DENOUNCE OCCUPATION OF BALTIC

Single Standard on Vietnam and Baltic Asked

On the occasion of the visit of Mr. Olaf Palme, Prime Minister of Sweden, in the United States, the Supreme Committee for Liberation of Lithuania sent the following letter to Mr. Palme, on June 16, 1970:

Your visit to the United States is important for many reasons. For one, it will focus world attention anew on the Baltic area and the nations inhabiting it, including Lithuania, Latvia and Estonia. These three nations, as you know, were overrun by Soviet armed forces in 1940, in violation of existing non-aggression treaties. Deprived of their independence as a direct consequence of the Stalin-Hitler pact, the Baltic States were then forcibly incorporated into the Soviet Union, - an act of imperialist aggression, not recognized as legitimate or internationally binding by many of the free countries of the world. The presence of about three hundred thousand Baltic refugees in the West - many of them the beneficiaries of Swedish hospitality - continues to bear witness to Soviet infamy.

Even with the conclusion of World War II, the totalitarian occupying power continued to perpetrate such acts of war against the three Baltic resistants, and outright genocide. As a result of this peacetime application of the massive resources of a great power against three small nations, Lithuania, Latvia and

Estonia lost over one million people or, if we include the victims of Nazi terror, a larger percentage of their total population than the losses sustained by the Vietnamese population during the same period. Today, the Baltic people remain subject to economic exploitation, national humiliation, the distortion of their national cultures, the planned dispersion of their populations in the faraway reaches of the Soviet Union, and methodic Russification. Moscow has not announced any intention of withdrawing from the Baltic States; on the contrary, it keeps reiterating that it intends to remain there forever, just as in Czechoslovakia.

### NATIONALISM IN BALTIC WORRIES MOSCOW

Nationalism, especially in the Baltic and the Caucasian countries, represents an urgent and continually worsening problem for Moscow's leadership. A recent expression of Moscow's concern was contained in an article by P.N. Fedosev, the Director of the Institute of Marxism-Leninism in Moscow, in Voprosy Istorii KPSS (No. 4, 1970). Fedosev dealt with the problem of national sovereignty both as regards the "socialist countries" and, particularly, the Union republics of the USSR. Referring to "the advocates of 'absolute autonomy' and absolute national sovereignty," he charged that they "often swallow the rusty hook of nationalism."

A series of articles emphasizing the same line were published in the top theoretical Party journal. Thus, V.P. Nzhavadze, the first Party Secretary of Georgia, writing in Komunist (February 1970), insisted on the "necessity of a consistent and irreconcilable struggle against manifestations of nationalism." He said that "survivals of nationalism may appear and sometimes do appear in the utterances and actions of some nationally limited people." Praise of the "great Russian people" was the leading motif of his article.

An almost identical terminology appears in the article by A. Snieckus, First Secretary of the Lithuanian language theoretical Party monthly, Komunistas (June 1970). The only road for the Lithuanian people, he said, is "proletarian internationalism," i.e., closest dependence of Russia.

\*\*\*\*\*

\* JOHN B. MITCHELL, teisingumo sekretorius, nusistatęs aplankyti 50 universitetų ir kolegijų ir išurti vietoje tas priežastis, kurios sukėlė studentų riaušes praeityje.

### IŠMOKAMOS APDRAUDOS

Rugpiūčio 22, 1970

BRONIUS SIMANSKIS, 30 kp., Scranton, Pa., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 3, 1931 m., mirė liepos 31, 1970 m. Velionio apdrauda išmokėta sūnui, Charles Shamsky.

IGNAS BAKUNAS, 35 kp., Wilkes Barre, Pa., gimęs Wilkes Barre, Pa. Prie SLA prisirašė kovo 4, 1928 m., mirė birželio 21, 1970 m. Velionio apdrauda išmokėta žmonai, Marie Bakunas.

JONAS VERBELA, 44 kp., Miami, Fla., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė liepos 5, 1928 m., mirė kovo 31, 1970 m. Velionio apdrauda išmokėta žmonai, Elena Verbela.

VIKTORIJA SAKALAUSKIENĖ, 57 kp., Worcester, Mass., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugpiūčio 1, 1934 m., mirė birželio 26, 1970 m. Velionės apdrauda išmokėta vyriui, Povilui Sakalauskui.

FRANK P. SCUTCH, 115 kp., Wilkes Barre, Pa., gimęs Wilkes Barre, Pa. Prie SLA prisirašė gruodžio 4, 1938 m., mirė rugpiūčio 5, 1970 m. Velionio apdrauda išmokėta žmonai, Anna Scutch.

MALVINA BAKANAUSKIENĖ, 126-pav. kp., New York, N.Y. Prie SLA prisirašė sausio 16, 1931 m., mirė liepos 22, 1970 m. Velionės apdrauda išmokėta vyriui, Petriui Bakanauskui.

FRANK WASILIAUSKAS, 217 kp., Chicago, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė spalio 3, 1941 m. mirė liepos 9, 1970 m. Velionio apdrauda išmokėta žmonai, Apalionijs Wasiliauskas.

Viso .....\$4,850.00

Rugpiūčio 29, 1970

MARĖ ZURAITIENĖ, 36 kp., Chicago, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gegužės 5, 1926 m. mirė rugpiūčio 14, 1970 m. Velionės apdrauda išmokėta dukterei, Marie Zuraitis.

JONAS SAIKUNAS, 43 kp., So. Boston, Mass., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gegužės 1, 1950 m., mirė liepos 28, 1970 m. Velionio apdrauda išmokėta dukterei, Aldona Dabrila.

CHARLES URBON, 43 kp., So. Boston, Mass., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gegužės 8, 1933 m., mirė liepos 29, 1970 m. Velionio apdrauda išmokėta žmonai, Ona Urbon.

JUOZAS GENAITIS, 76 kp., Brooklyn, N.Y. gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 20, 1912 m., mirė vasario 20, 1970 m. Velionio apdrauda išmokėta dukterei, Demie D. Jonaitis.

FRANK PAVALKIS, 245 kp., Newark, N.J., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė spalio 7, 1926 m., mirė gegužės 6, 1970 m. Velionio apdrauda išmokėta sūnui, Frank J. Pavalkis.

Viso .....\$2,844.00

Nuo pradžios šių metų bendrai  
viso .....\$88,268.00

Tėvynė 7



# Tėvynė

LIETUVIŲ  
AMERIKOJE ORGANAS

63 metai Nr. 29  
1970 m. Rugsėjo-September 11 d.

## MIRĖ ANTANAS SENIKAS

Tautinės srovės veikėjas, plačiai pasireiškęs visuomeninkas Antanas Senikas nelauktai staigiai ir peranksti mirė. Jo mirtis sujaukino artimuosius, jo žmoną (gimusią Šliuaitę), brolius ir bendraminčius. Rugsėjo 7 d. naujoje Garšvos koplyčioje įvyko atsisveikinimas. Atsisveikinimo eigą tvarkė A. Diržys, savo kalboje apibūdindamas velionio veiklą tautinėje sąjungoje, neolituonų ir kitose organizacijose Tolimesnėje akademijoje kalbas pasakė Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Anicetas Simutis, Tautininkų Sąjungos vardu inž. Jurkūnas iš Chicagos, Vytautas Abraitis, o taip pat dr. Armonienė.

## MIRĖ JADVYGA AVERKIENĖ

Toje pačioje Garšvos koplyčioje ir tuo pačiu metu buvo pašarvota žinomo veikėjo Danieliaus Averkos žmona Jadvyga Averkienė, kuri klaidingai buvo parbloškta dar jaunose metuose. Ji buvo kilusi iš Vaižganto-Tumo gimtinės, taigi svėdasiškė ir buvo aukštaitiškai nuoširdi ir pažymėtina gero būdo. Ji nesišalindavo nuo lietuviškos veiklos ir ja nuolat galėjai matyti New Yorke ir Brooklyne, pasitaikiančiuos lietuvių parengimuose.

## MIRĖ P. ŠINKŪNAS

Liepos 30 d. mirė žinomas geografai Pelikšas Šinkūnas, gimęs 1891 m. Kupiškio valsčiuje. Velionis buvo pažangus pedagogas ir visuomenininkas. Jis Lietuvos geografijos vadovėlius pirmasis pradėjo leisti. Jo knygomis ilgą laiką naudojosi nepriklausomos Lietuvos mokyklos.

Pedagoninį darbą velionis dirbo ir okupuotoje Lietuvoje: dėstė geografiją Vilniaus universitete ir Vilniaus pedagoginiame institute.

\* STRATEGINIŲ TYRINĖJIMŲ institutas Londone paskelbė žinią, kad nuklearinių sviedinių srityje Sovietai žymiai pralenkė Ameriką. Dabartiniu metu rusai gali panaudoti tarpkontinentalinių nuklearinių sviedinių žymiai daugiau, negu Amerika. Jie dabar turi tokių sviedinių 1300 skaičiuje. Raudonoji Kinija skubiai ginkluojasi ir gamina panašius ginklus, bet tuo tarpu ji tebėra žymiai atsilikusi.

\* DAILININKAS A. ELSKUS būrinu laivu išplaukė į Atlantą, pasiekė Bermudų salas, bet kelionės tikslas - Airija. Kelionėje išbuvo 32 dienas, matė audras ir pavojus. Tokioje nepaprastoje kelionėje dailininkas spėjo padaryti, pagal šiandieninį stilių visai modernus, nes kelionėje išaugo įspūdinga barzda. Prieš išvykdamas į pavojingą kelionę dailininkas Albinas Elskus lankė jūrininkų tobulinimosi mokyklą ir gerai pasirengė kelionei.

\* MAIRONIO lituanistinė mokykla Brooklyne savo mokslo metus pradėjo rugpiučio 12 diena ir persikėlė į naujas patalpas Holy Child Jesus mokykla 86 Ave. ir 111 street kampas, Richmond Hill, N.Y.

Sovietų Sąjungoje trūksta degtųjų, greičiausia daugelis nenorės tuo patikėti. Bet taip yra. Štai spauda praneša, kad Kirovo mieste esančio degtųjų fabriko "Raudonoji Žvaigždė" direktorius buvo iškviestas į Maskvą: o grįžęs, ėmė grąsinti savo darbininkams, kad jų laukia didelės baudmės, jeigu planas nebus įvykdytas. "Jeigu būtina, - šaukė Maskvoje įbaugintas direktorius -, dirbkit sekmadieniais, jeigu bus reikalinga, sudarykit trečią darbo pamainą naktimis. Bet planas privalo būti įvykdytas."

\* IŠ WORCESTERIO pranešama, kad būsimuos rinkimuose į vietos legislatūrą kandiduoja Charles Tagmenas ir Edvardas Glodas. Lietuviai kviečiami juos remti.

\* ŠV. KAZIMIERO draugija Worcesteryje išgyvenus 75 metus, jau nebeveikia. O ji buvo stipri organizacija ir rėmė lietuvių patriotinius darbus.

\* ČIURLIONIO ansamblis yra pakviestas į Pietų Ameriką. Numatoma, kad čiurlioniečiai koncertuos Venecuėloje ir Kolumbijoje.

\* LIETUVIŠKŲ STUDIJŲ savaitėje Vak. Vokietijoje viso dalyvavo 130 asmenų iš vienuolikos valstybių. Tuo metu įvyko du koncertai.

\* BOSTONO PILIEČIŲ klūbe rugsėjo 20 dieną įvyks Lietuvos Steigiamojo Seimo 50 metų sukaktuvių minėjimas.

\* "GRANDIS" Chicago tautinių šokių grupė pakviesta net į Australiją, kur ji turi atlikti programą Kalėdų atsostogų metu.

\* K.S. KARPIAUS, buvusio "Dirvos" redaktoriaus ir leidėjo 75 metų sukaktis bus paminėta rugsėjo 26 dieną Šv. Jurgio parapijos salėje. Koncerte dalyvaus Aldona Stempuzienė su muzike Regina Brazaitienė. Kalbėtoju pakviestas Antanas Lapinskas iš Chicagos. Sveikinimus siųsti "Dirvos" adresu.

\* ALGIS BUTKUS, inž. Juozo Butkaus iš Brooklyno, sūnus išvyko vieniems metams į Vietnamą karinei tarybai atlikti.

\* VLADAS BAČANSKAS iš Baltimorės, daugelio lietuviškų patriotinių organizacijų dalyvis, susirgo ir Šv. Agnės ligoninėje turėjo rimtesnio pobūdžio operaciją.

THE PHOTOGRAPH MAY BE REPRODUCED FOR PRIVATE, EDUCATIONAL, RECREATIONAL AND NON-PROFIT PURPOSES. IT MAY NOT BE USED FOR ADVERTISING PURPOSES, EXCEPT PHOTOCOPY ADVERTISEMENTS.



\* KETURI TŪKSTANČIAI ežerų dar yra Lietuvoje, nors senovėje, sakoma, buvo net 20,000 ežerų. Pažymėtina, kad tyrinėtojų tvirtinimu Tauragnų ežero vanduo esąs pats švaresnis.

\* KAUNE buvo minima Sovietinės aviacijos diena. Greta gausių rusiškųjų aviacijos modelių, buvo ir Dariaus ir Girėno skyrius, o taip pat sklandytuvų pavyzdžiai. Nepriklausomybės laikais sklandymas Lietuvoje buvo labai populiarus ir buvo pasižymėjusių sklandytųjų.

## NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS IR GERIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiestuose metams - \$20.00, pusė metų - \$11.00, trims mėnesiams - \$6.00, vienam mėnesiui \$2.00. Kitose JAV vietose metams - \$18.00, pusė metų - \$10.00, trims mėnesiams - \$5.00, vienam mėnesiui - \$1.75. Kanadoje metams - \$20.00, pusė metų - \$11.00, vienam mėnesiui - \$2.00. Užsieniuose metams - \$21.00, pusė metų - \$11.00, vienam mėnesiui \$2.50.

NAUJIENAS gausite, jei pasigaite čekį, arba Money Order tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

## KELEIVIS

LITHUANIAN WEEKLY

Ašku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 66-ius metus. Jį vieni geria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti.

Keleivis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$6.00.

Keleivio Administracijoj gaunamas 1970 metų kalendorius, kaina \$1.00

KELEIVIS  
636 East Broadway  
South Boston, Mass. 02127

## DIRVA

TAUTINĖS  
MINTIES  
LAIKRAŠTIS

Isteigtas 1915

6907 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO, 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, einas 2 kartu į savaitę Trečiadieniais ir penktadieniais

Prenumeratos kaina metams—\$13.00, pusė metų—\$7.00  
Susipažinimui—2 savaites siunčiame nemokamai

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

NELAIMĖS VALANDOJE  
SAUKITE:  
STagg 2-5043

Matthew P. Ballas  
BIELIAUSKAS  
Funeral Home

AL. BALTRUNAS-BALTON  
Reikalų Vedejas  
Notary Public

680 Grand Street  
Brooklyn, N. Y. 11211

THE 206th  
SHALINS

(SHALINSKAS)  
Funeral Home  
84-02 Jamaica Ave.  
prie Forest P way stores  
WOODHAVEN, N.Y. 11421

Garbingai aptarnauja  
laidotuvėms  
Koplyčios nemokamai  
visose miesto dalyse

F. W. SHALINS ir  
J. S. SHALINS

Tėvynė 8.